

جستجوی چشم انداز در برنامه راهبردی قرآن کریم

کاظم پوربدخشان

دانشگاه مهندسی فناوری های نوین قوچان

k.poorbadakhshan@qiet.ac.ir

چکیده

باشد که مقدار خروجی سیستم با آن سنجیده شود، خواهیم دید که فاصله ها معنی و مفهوم می یابند. در اینجا عبارت های زیارت جامعه کبیره^۱ و دعای امام سجاد (ع) در ماه شعبان^۲ معنا می یابد، زیرا فاصله گرفتن از حق چه جلوتر بودن و چه عقب تر بودن، هر دو مردود است. خروجی سیستم باید به نقطه مطلوبی که از قبل تعریف شده است برسد (جایگاه نیکان / جایگاه بدکاران^۳).

حال سؤال این است که از چه مسیری باید حرکت کرد تا بدون انحراف به نقطه مطلوب دست یافت؟^۴ نقطه مطلوب و ایده آل در اصطلاح راهبردی با مفاهیمی مشابه؛ چشم انداز، ایده آل، هدف نهایی و غایی، آینده مطلوب، آرمان، سناریو و ... مشخص می شود [1]. سؤال دیگری که مطرح می شود این است که آیا هر سیستمی می تواند به ایده آل و آینده مطلوب دست یابد. از منظر تعریف مهندسی کنترل سیستم، هر سیستمی که قابل کنترل و برنامه ریزی باشد، می تواند در یک زمان محدود از هر نقطه دلخواه به هر نقطه مطلوب دیگر برسد. سیاست ها و برنامه های مناسبی که ارزش های حاکم بر سیستم را لحاظ نمایند می تواند برای نیل به هدف، سیستم را مدیریت نمایند.

اهمیت برنامه ریزی در زندگی به اندازه ای است که خداوند یک شب برنامه ریزی را برتر از هزار سال می داند. برنامه ریزی به معنای عام، شناخت وضعیت موجود و تدوین نقشه راه برای حرکت به سمت وضعیت مطلوب می باشد. قرآن کریم برنامه ای آسمانی برای زندگی بشر است و باید نگاه کلی برنامه ریزی را در آن جستجو نمود. در این برنامه، درک و شناخت ارزشها و رسالتها در سیاست گذاری و برنامه ریزی های بلندمدت و کوتاه مدت بسیار با اهمیت است. این مطالعه به دنبال مفهوم راهبردی چشم انداز در قرآن می پردازد. بازخوانی سوره حمد و مطالعه تفاسیر مختلف و روایات، اهمیت تک تک واژگان این سوره را نشان دهند. از سوی دیگر هموزنی و همتایی همه قرآن و سوره حمد، نشان دهنده اهمیت این سوره است. چشم انداز یک برنامه راهبردی به طور معمول شامل ساختار، موقعیت مطلوب، فرهنگ، محیط بیرونی و بسیاری موارد دیگر است که گاه در یک جمله یا یک پاراگراف بیان می شود. این سوره تمامی مشخصات یک چشم انداز کامل در دارد.

واژه های کلیدی

قرآن کریم، برنامه راهبردی، ویژگی های چشم انداز، ویژگی های سوره حمد،

مقدمه

نگاه سیستمی به پدیده های عالم، نشان می دهد که هر پدیده ای دارای یک محیط درون و بیرونی، محلی برای دریافت اثرات محیط بیرون و بروز وضعیت داخل یا ورودی ها و خروجی های خاص خود است. اگر معیاری برای سنجش عملکرد خروجی سیستم وجود نداشته باشد، هر خروجی و برون دادی ممکن است به نظر مطلوب باشد، در حالی که اگر میزان و معیاری در دست

^۱ زیارت جامعه کبیره، فالراغب عنکم مارق و لازم لکم لاحق
^۲ صلوات هر روز ماه شعبان امام سجاد (ع)، المتقدم لهم مارق و المتأخر عنهم زاهق و لازم لهم لاحق
^۳ نساء ۳۱، نساء ۴۶، نساء ۹۷، نساء ۱۲۱، آل عمران ۱۹۷.
^۴ مائده ۶۰، اینانند که جایگاه و منزلتشان بدتر و از راه راست گمراه ترند.